

1. mei Hâne (♩=180)

Toslim

2. nei Hâne

Toslim Giriş böyle başlar

3. nü Hâne

Toslim Giriş böyle başlar

4. ney Hâne

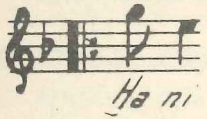
Circuna

Toslim Giriş böyle başlar

TÜRK MUSİKİSİ

BESTEKÂRLARI KÜLLİYATI

Sayı: 21

Mûnir Mazhar KAMSOY

SAYI: 1
Kemal BATANAY
Naime BATANAY

Kemal BATANAY
Naime BATANAY

Zamanımızın kadirşinas eleştirmecilerinden, Üstâd merhum Refîî Cevad Ulunay ile eşi Muallâ Ulunay, İstanbul Radyoevinde verilen bir özel musiki konserinde...

Rahmi Kalaycıoğlu Türk Musikisi Bestekârları Külliyyatı'nın hazırlık çalışmalarında...

TAKVİMDEN BİR YAPRAK

Ulunay

Bir Mûsiki Fedâyesi

Kendini musiki neşriyatına vakfetmiş bir zat vardır. Hayatta bulunan musikîşinas ve bestekârlar hakkında bir «Bestekârlar Külliyyatı» neşrediyor. Fasikül halinde çıkardığı her nüshayı benim Türk musikisine olan hürmet ve muhabbetimi bildiği için olacak bizzat matbaaya kadar getirir, gösterdiği himmet ve gayretin ehemmiyetini tevazuu ile öterek eseri bırakır gider. Daha bir defa bu himmetinden bahsedilmesini istememiştir. Sarfettiği gayret, onca Türk Musikisine gösterilmesi gereken bir minnet borcudur. Fakat, ben de edâ edilen bu borcu -eski bir tâbir ile- «Musiki perverân» a îblâğ eylemeyi bir vazife saydım. Bizde musiki ve musikîşinaslar hakkında hayli kitap yazılmıştır, fakat bunların çoğu ihticâca sâlih değildir. Nazariyat hakkında yazılanlar bir (metod) a tâbi tutulmamıştır.

Türk musikisi, «Simâî» yani kulaktan alma olduğu için, mutlaka bir hocadan meşketmekle ve bütün makamlar, o makama bestelene eserleri usulünü vurarak öğrenmekle tahsil edilir.

Türk Musikisinde nota yok idi. Garp musiki notasında çeyrek sesler bulunmadığı için, bu nota eserleri ifham edemiyordu. Notasızlık yüzünden pekçok eserler kaybolduğu cihetle, bizim musikimizde bütün sesleri ihtiva edecek bir yazıya ihtiyâç vardı.

Bizde ilk defa (Ebced) harfleri *Kantimiroğlu* tarafından nota yapıldı, bunu *Nâyî Osman Dede* tatbik etti, arkadan *Yeni-kapı Mevlevîhânesi Şeyhi Abdülbâki Nâsır Dede* kullandı. Ebced notası pek pratik olmadığı için terkedildi, bununla beraber Üçüncü *SELİM'in* Sûz-i-Dilârâ pişrevinin bu nota ile yazıldığı söylenir.

1800 senesinde *Hamparsum Limonciyan* musikimizde «Hamparsum notası» diye anılan notayı yaptı. Bu, ebcedden daha kolay, daha pratik olduğu için, bütün musikîşinaslar buna râğbet ettiler. Büyük bestekârlar, meşhur hanendeler son zamanlara kadar bu notayı kullanmışlardır.

Bugün Garp musikisi notasında Türk musikisine göre tâdilât yapıldığı için, *Hamparsum* notası da, mâziye intikal etmiş veya etmek üzere bulunmuştur. *Tanburî Cemil Bey*, *Leon Hancıyan* efendi ve daha pek çokları bu notayı kullanırlardı. Bugün de, *Meş'ut Cemil*, *Refik Fersan*, *Nuri Duyguer*, *Sadeddin Heper* gibi üstâdlar *Hamparsum* Notası ile yazarlar.

KB/649

Bunun pratikliği, bir sigara kâğıdına koca besteyi yazmak imkânıdır. Bu sebepler dolayısıyla, bizde musiki kitabı denilince, eserlerin güftelerine ait mecmua hatıra gelir. Bunlarda nazariyat olarak, kitabın beş on sahifelik makamların seyrine, usullerin darplarına ait noksan bir bahis bulunur, ondan sonrası güftelerdir. Türk musikisinin Simâî olması, yazılan kitapların hâlcümlerinden ibaret olmasını icabettiriyor.

Doktor *Suphi Ezgî'nin* eseri müstesna, bütün musiki kitapları, musikiden kadir bu noksanı telâfi ediyor. Şimdiye kadar çıkarıldığı 20 fasiküde *Mustafa Nafiz'den* başlayarak *Suphi Ziya Özbekkan'a* kadar, muâsir bestekârları toplamış, bunların hâl tercümelere ve eserlerinden bazılarını neşretmiş. Bizde çoğu eserler, hele piyasaya düşerse ekseriya tahrif edildiği için, *Rahmi Kalaycıoğlu* bu eserlerin notalarını sahiplerine yazdırmış.

Malûm olduğu üzere, *Şevki Bey* merhum, tahrifattan o derece bîzâr olmuş ki, bir şarkı yapıp piyasaya verdikten sonra, ilk zamanlarda eline kalın bastonunu alıp eserini dinlemeğe gider ve gerek sazændeler, gerek hânendeler ufak bir nağme değişikliği yaparlarsa, hemen sopayı kapıp saza hücum edermiş.

«Bestekârlar Külliyyatı» nın, bütün bestelerinin sahiplerine yazdırıp bir fasiküle dercedemez, çünkü, bestekârlar içinde çok velûd olanlar vardır, fakat ne olursa olsun, bunların musiki bakımından büyük ehemmiyeti vardır.

Bu himmet, maddî fedakârlığa da ihtiyâç gösteriyor. San'at, gelir bakımından hayli nankördür. Dönen değirmenin suyunun nereden geldiğini bilmiyorum. Sormuyorum da...

O'na söyleyeceğim tek şey şu temenniden ibarettir:
Allah kolaylık versin.

O'na söyleyeceğim tek şey şu temenniden ibarettir:
Allah kolaylık versin.

O'na söyleyeceğim tek şey şu temenniden ibarettir:
Allah kolaylık versin.

* Bu makale, *Milliyet Gazetes'i'nin* 25.8.1962 tarihli sayısından alınmıştır.

BESTEKÂRIN ÖZEL ALBÜMÜNDEN HATIRALAR

KB/649

SOLDA: Değerli bestekâr MÜNİR MAZHAR KAMSOY çok sevdiği torunu AHMET ÇAKMUR ile birlikte, kızı LEYLÂ ÇAKMUR'un Bebek'deki evlerinin balkonunda. (İstanbul, Bebek - 1963).

★

SOLDAN itibaren (oturanlar): Merhum bestekâr FEHMİ TOKAT, Doçent Dr. HALİL NADAROĞLU, (Ayaktakiler) Bestekâr SADI HOŞSES, merhum bestekâr SUPHİ ZİYA ÖZBEKKAN'ın kardeşi, eski hariciyecilerden Etibank müğavir-mütercimliğinden emekli İBRAHİM ZİYA ÖZBEKKAN ile bestekârimiz MÜNİR MAZHAR KAMSOY toplu halde (Ankara, Nadaroğlu'nun evi).

★

TÜRK MUSİKİSİ ALANINDA YAYINLANAN DERGİ VE KİTAPLADAN BİR KAÇI AŞAĞIDADIR :

MUSİKİ SANATI

Yazan : Edip Özışık

Nurgök BASİMEVİ

Küğ

Sahibi : Melâhat Oransay

Adres : P. K. 128 Bakanlıklar - Ankara

Ünlü

TÜRK BESTEKÂRLARI

Hazırlayan : Bakı Suha Edipoğlu

AK - Kitabevi

50 Yıllık

TÜRK MUSİKİSİ

Hazırlayan : Mustafa Rona

Türkiye Yayınevi

İleri

Musiki Mecmuası

Sahibi : Etem Ruhi Üngör

Adres : P. K. 666 - İstanbul

Zamanın kadrisi kadrisiz eğitirmecilerinden, Üstad merhum Refik Cevad Ulunay ile eş Muallâ Ulunay, İstanbul Radyosunda verilen bir özel müzik konserinde...

TAKVİMDEN BİR YAPRAK

Ulunay

Kendini müzik nesriyatına vakfetmiş bir zat vardır. Hayatta bulunan musikînas ve bestekârlar hakkında bir «Bestekârlar Külliyyatı» nesriyordur. Fasiik halinde çıktığı her nüshayı benim Türk musikisine olan hürmet ve muhabbetimi bildiği için gayret, önce Türk Musikisine gösterilmesi gereken bir mîmet borucudur. Fakat, ben de edâ edilen bu borcu -eski bir tâbir ile- «Musiki peverân» a îblâğ eylemeyi bir vazife saydım. Bizde müzik ve musikînaslar hakkında hayli kitap yazılmıştır, fakat bunların çoğu ihicâca sâlih değildir. Nazarıyat hakkında yazılan bir (metod) a tâbi tutulmamıştır.

Türk musikisi, «Sîmâî» yani kulakdan alma olduğu için, mutlaka bir hocadan meşketmekle ve bütün makamlar, o makâmde bestelenen eserleri usulünü vuruarak öğrenmekle tahsil edilir.

Türk Musikisinde nota yok idi. Garp musikisi notasında gerek sesler bulunmadığı için, bu nota eserleri ifham edemiyordu. Notasızlık yüzünden pekçok eserler kaybolduğu çihetle, bizim musikimizde bütün sesleri ihvâ edecek bir yazıya ihtiyaç vardı. Bizde ilk defa (Ehced) harfleri *Kanımiroğlu* tarafından notata yapıldı, bunu *Nâyi Osman Dede* tatbik etti, arkadan Yeni-kapı Mevlêhânesi Seyhi *Abdülhâkî Nâsr Dede* kullandı. Ehbced notası pek pratik olmadığı için terk edildi, bununla beraber Üçüncü SELİM'in Süz-i-Dîfârî şîşevinin bu nota ile yazıldığı söylenir.

1800 senesinde *Hamparsum Limonchyan* musikimizde «Hamparsum notası» diye anılan notayı yaptı. Bu, ebedden daha kolay, daha pratik olduğu için, bütün musikînaslar buna râğbet ettiler. Büyük bestekârlar, meşhur hanendeler son zamanlara kadar bu notayı kullanmışlardır.

Bugün Garp musikisi notasında Türk musikisine göre tâdilât yapıldığı için, Hamparsum notası da, maaziye intikal etmiş veya etmek üzere bulunmuştur. Taburî Cemil Bey, Leon Hancıyan efendi ve daha pek çokları bu notayı kullanırdı. Bugün de, Meş'ut Cemil, Refik Fersan, Nuri Duyuguer, Sadeddin Heper gibi üstâdlar Hamparsum Notası ile yazırlar.

Rahmi Kalaycıoğlu Türk Musikist Bestekârları Külliyyatı'nın hazırlık çalışmalarında...

KB/649

Bir Müsiki Fedâyesi

Bunun pratiği, bir sigara kâğıdına koca besteyi yazmak imkândır. Bu sebepler dolayısıyla, bizde müzik kitabı denilince, eserlerin güftelerine ait mecmua hatıra gelir. Bunlarda nazarıyat olarak, kitabın beş on sahifelik makamların seyrine, usulün derin derin bir bahis bulunur, ondan sonrası güftelerdir. Türk musikisinin Sîmâî olması, yazılan kitapların tercümelerinden ibaret olmasını icabettiriyor.

Doktor *Suphi Ezgî'nin* eseri müstesna, bütün müzik kitapları, musikiden ziyade musikînasları tanıtır.

Son zamanda *İbn-ül-Emin Mahmud Kemal Bey'in* büyük bir ümit ile beklediğimiz «Hoş Sedâ» sı da, bundan dolayı «Boş Sedâ» olarak çıkmıştı.

«Bestekârlar Külliyyatı» nı nesreden *Rahmi Kalaycıoğlu*, bir dereceye kadar bu noksan telâfi ediyor. Şimdiye kadar çıktığı 20 fasikilde Mustafa Nafiz'den başlayarak *Suphi Ziya Özbekkan'a* kadar, müasir bestekârları toplamış, bunların hâl ter-cümeleri ve eserlerinden bazılarını nesretmiş. Bizde çoğu eserler, Kalaycıoğlu bu eserlerin notalarını sahiplerine yazdırmış.

Malûm olduğu üzere, Şevki Bey merhum, tahrifattan o derece bîzar olmuş ki, bir şarkı yapıp piyasaya verirken sonra, ilk zamanlarda eline kalın bastonunu alıp eserini ünlümeğe gider ve gerek âzâneler, gerek hânenâdeler ufak bir nağme demış, göşüklüğü yapıyarlarsa, hemen sopayı kapıp saza hücum edermiş.

«Bestekârlar Külliyyatı» nun, bütün bestelerinin sahiplerine yazdırıp bir fasiküle dercedemez, çünkü, bestekârlar içinde çok veld olanlar vardır, fakat ne olursa olsun, bunların müzik bakımından büyük ehemmiyeti vardır.

Bu himmet, maddî fedakârlığa da ihtiyaç gösteriyor. San'atı gelir bakımından hayli nankördür. Dönen değirmenin suyunun nereden geldiğini bilmiyorum. Sormuyorum da...

O'na söyleyeceğim tek şey şu temenniden ibarettir:

Allah kolaylık versin.

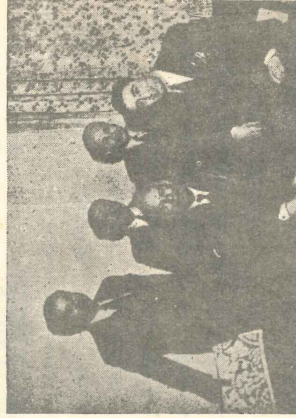
* Bu makale, *Milliyet Gazetesinin* 25.8.1962 tarihli sayısından alınmıştır.

KB/649

SOLDA: Değerli bestekâr MÜNİR MAZHAR KAMSOY çok sevdiği torunu AHMET ÇAKMUR ile birlikte, kızı LEYLÂ ÇAKMUR'un Bebek'deki evlerinin balkonunda. (İstanbul, Bek - 1963).

★

SOLDAN itibaren (olunanlar): Merhum bestekâr FEHMİ TOKAT, Doçent Dr. HALİL NADAROĞLU, (Avakâkiler) Bestekâr SADI HOŞSES, merhum bestekâr SUPHİ ZİYA ÖZBEKKAN'ın kardeşi, eski hariciyelerden Elibank müşavir-mütercimliğinden emekli İBRAHİM ZİYA ÖZBEKKAN ile bestekârimiz MÜNİR MAZHAR KAMSOY toplu halde (Ankara, Nadaroğlu'nun evi).

★

TÜRK MUSİKİSİ ALANINDA YAYINLANAN DERGİ VE KİTAPLADAN BİR KAÇI AŞAĞIDADIR :

MUSİKİ SANATI

Yazan : Edip Özşık

Ünlü

TÜRK BESTEKÂRLARI

Hazırlayan : Bakı Suha Edipoğlu

50 Yıllık

TÜRK MUSİKİSİ

Hazırlayan : Mustafa Rona

Nurgök BASIMEVİ

AK - Kitabevi

Türkiye Yayınevi

Küğ

Sahibi : Melâhat Oransay

İleri

Musiki Mecmuası

Sahibi : Etem Ruli Üngör

Adres : P. K. 666 - İstanbul

Adres : P. K. 128 Bakanlıklar - Ankara